

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2022-09-01 – 2023-08-31

Kyrkskolan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Skolans vision samt delaktighet:.....	2
Utvärdering och analys av föregående års plan:	3
Prioriterade mål:.....	4
Främjande insatser:	4
Kartläggning:	9
Förebyggande åtgärder:.....	10
Upptäcka och anmäla:	11
Utreda och dokumentera:	11
Åtgärda:.....	12
Rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar:	12
Till dig som förälder:	12

Begrepp

Diskrimineringsgrunderna

SKOLANS VISION SAMT DELAKTIGHET:

Vision:

Kyrkskolan skall vara en plats där alla skall känna trygghet och bli accepterad för den man är.

Verksamheter som omfattas av planen:

Förskoleklass, Grundskolan och Fritidshem.

Ansvariga för planen:

Rektor i samarbete med Trygghetsteamet på skolan.

Elevers delaktighet:

Eleverna är delaktiga i likabehandlingsarbete via klassråd, elevråd, tvärgruppsarbete och flera kartläggningar. Eleverna är även till viss del delaktiga i planeringen av undervisningen, där dessa frågor aktualiseras. Äldre elever uppmuntras att delta i främjande arbete, t e x som rastvärdar med lekaktiviteter samt samordnare i tvärgrupper.

Vårdnadshavares delaktighet:

Föräldrarna inbjudes att delta via trivselenkäter. Inför utvecklingssamtal erbjuds föräldrarna att reflektera över barnens trivsel. Synpunkter och önskemål angående plan mot diskriminering och kränkande behandling inhämtas från föräldrar via Vklass.

Personalens delaktighet:

Alla pedagoger deltar aktivt för att främja, förebygga och åtgärda diskriminering och kränkande behandling. Alla pedagoger ansvarar för utvärdering och upprättande av plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Trygghetsteamet och Elevhälsan har även en viktig roll i detta arbete genom att både arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande kring dessa frågor.

Förankring av planen:

Rektor ansvarar för att personal, elever och föräldrar känner till att skolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling, att nyanställd personal och nya elever blir informerade om dess innehåll och att den hålls lättillgänglig för alla. Planen i sin helhet finns att hämta på Vklass samt på kommunens hemsida. En sammanfattning av planen delas ut till samtliga elever i samband med nytt läsår.

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planen har diskuterats och utvärderats av personalen teamvis i slutet av läsåret.

Varje termin görs en trivselenkät bland eleverna på skolan. Resultaten av densamma utvärderas och analyseras på hela skolan. Även vårdnadshavarna erbjuds fylla i en trivselenkät utifrån deras barns skol- och fritidssituation.

En stående punkt på klassråd och elevråd är trivsel på skolan.

Kartläggning har gjorts i samtliga klasser, där de beskriver sin utomhus- och inomhusmiljö.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Skolledning, all personal, skolans elever samt vårdnadshavare.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Planen har legat som grund för det värdegrundsarbete som har gjorts på skolan. Därmed har planen följts. Dock skulle planen behöva bli mer levande för både personal, elever och vårdnadshavare och därför planeras ett arbete för att levandegöra planen på olika sätt under läsåret.

Utvärderingen har visat att planen är känd av både personal, elever och vårdnadshavare men det behövs ett mer aktivt arbete kring den för att levandegöra planen.

Årets utvärdering visar att vi, på hela skolan, arbetar aktivt med olika främjande insatser. Det kan vara allt ifrån olika pedagogiska material till metoder för konfliktlösning, styrda lekar och rastaktiviteter/rastkompis. Vid samtal om dessa frågor är det gynnsamt med mindre grupper. Vi har arbetat för att främja arbetet med diskrimineringsgrunden "etnisk tillhörighet". Detta gäller främst år 4-6 men har även förekommit i lägre årskurser. Vi ser ett behov av fortsatt arbete kring detta ämne. I de yngre åldrarna har man arbeta med "alla människors lika värde".

Årets plan ska utvärderas senast

2023-09-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Skolledning, personal, elevråd, varje enskild elev samt vårdnadshavare ska alla delta i utvärderingen av skolans trivsel och trygghet. Detta sker genom trivselenkäter och kartläggningar i varje årskurs.

Trygghetsteamet analyserar och sammanställer dokumenterade fall av kränkning och diskriminering varje vecka utifrån Drafit anmälningar som inkommit. Trygghetsteamet sammanställer trygghetsvandringar och enkäter och föreslår åtgärder utifrån resultatet.

Personalen gör en utvärdering av planen, främst åtgärder vid kränkande behandling och diskriminering. Skolans trivselregler och incidentrapporter utvärderas.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor

PRIORITERADE MÅL: LÅ 22/23

Prioriterade mål:

- Skapa relationer mellan elever över årskursgränserna genom utökade aktiviteter i tvärgrupperna och andra gruppkonstellationer F-6.
- Skapa en trygg fysisk och psykisk miljö på skolan genom att bland annat genomföra trivselenkäter två ggr/lå.
- Värdegrundsfrågan - stående punkt på APT. Detta möjliggör snabba insatser vid behov.
- Fortsätta diskussioner i personalgruppen för att få en ännu bättre samsyn i värdegrundsfrågor.
- Rörelsesatsning (SISU) för ökad trivsel, sammanhållning och fysiskt välmående.
- Skolan arbetar aktivt med sexualitet, samtycke och relationer.
- Skolan arbetar aktivt med bemötande, attityder och språkbruk.
- Fortlöpande diskussioner i ämnet på APT och i teamen.
- Fortsatt arbete med diskrimineringsgrunden "etnisk tillhörighet" och "alla människors lika värde".
- Ta upp händelser/omständigheter i andra delar av Sverige/Världen (Lilla aktuellt, högläsningböcker).

FRÄMJANDE INSATSER:

På Kyrkskolan strävar vi dagligen efter att främja likabehandling. Detta sker i det dagliga arbetet och i mötet med varandra; elever, personal samt vårdnadshavare.

Förutom detta har vi planerade, schemalagda aktiviteter där dessa värden lyfts fram. Exempel på detta är värdegrundsarbete i tvärgrupper. Vid dessa tillfällen arbetar barnen i åldersblandade grupper där de äldre får ett större ansvar för att alla får delta samt ha inflytande i gruppen.

Skolkuratorn som ingår i både skolans elevhälsoteam samt trygghetsteam arbetar aktivt främjande kring dessa värdegrundsfrågor i olika årskurser. Arbetet riktar sig främst till mellanstadiet där det är olika teman/upplägg för olika årskurser.

I samband med höstens föräldramöte informerar och arbetar vi med skolans ordningsregler samt planen mot diskriminering och kränkande behandling. Skolans ordningsregler skickas hem med varje elev med en uppmaning till föräldrarna att läsa reglerna tillsammans med sina barn.

Nedan följer våra mål och insatser vad gäller diskrimineringsgrunderna.

Främja likabehandling oavsett kön.

Områden som berörs av insatsen

Kön

Mål och uppföljning

På Kyrkskolan ges flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten - och lika stort utrymme.

På Kyrkskolan uppmuntras varje elev att värna sin kroppsliga integritet gentemot vuxna och andra elever och att stärka deras självkännet genom åldersanpassad sexualkunskap.

Uppföljning: Trivselenkäter och återkommande utvärderingar på klass- och elevråd.

Insats

Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Flickor och pojkar ges lika stort talutrymme.

Att uppmuntra både flickor och pojkar att delta i ex. elevrådsrepresentation.

Ge eleverna självkännet genom åldersanpassad sexualkunskap.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum när det ska vara klart

2023-05-31

Främja likabehandling oavsett könsidentitet eller könsuttryck.

Områden som berörs av insatsen

Könsidentitet och könsuttryck.

Mål och uppföljning

På Kyrkskolan skapar vi förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller.

Uppföljning: Trivselenkäter och återkommande utvärderingar på klass- och elevråd.

Insats

Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Överväg syftet med arbetet i flick- och pojkgrupper.

Prata om transfrågor och normer kring kön i klassrummet.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum när det ska vara klart

2023-05-31

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet.

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet.

Mål och uppföljning

Eleverna känner till rasismens ideologi och dess effekter.

Eleverna är medvetna om fördomar och stereotypa föreställningar som finns i samhället.

Uppföljning: Avstämning mot läroplanens mål i SO-ämnena.

Insats

Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Belysa rasismens ideologi och vilka effekter den haft på samhället. Det gäller inte minst i behandlingen av de nationella minoriteterna i Sverige, både historiskt och i nutid.

Tillsammans med eleverna analysera och diskutera fördomar och stereotypa föreställningar om olika etniska grupper som kan förekomma i media eller läromedel.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum när det ska vara klart

2023-05-31

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning.

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning.

Mål och uppföljning

På Kyrkskolan eftersträvar vi en känsla av religiös och kulturell samexistens.

Uppföljning: klassråd

Insats

Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Traditionsenliga firanden/högtider diskuteras i personal- och elevgrupper.

I undervisningen tillämpas en metod som betonar det gemensamma inom till exempel judendom, kristendom, islam, buddism, sikhism och hinduism.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum när det ska vara klart

2023-05-31

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

På Kyrkskolan har eleverna kunskap om funktionsnedsättning samt fördomar och föreställningar kring dessa. Här ska alla elever kunna delta i aktiviteter och utflykter.

Uppföljning: Utvärdering av årets aktiviteter.

Insats

Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Anpassa vår verksamhet och dess utformning så att alla elever kan delta. Det kan handla om att hitta sätt att kunna delta i aktiviteter eller utflykter. På så sätt visar skolan genom handling att alla elever är lika mycket värda.

Analysera och diskutera med eleverna fördomar och stereotypa föreställningar om människor med olika funktionsnedsättningar.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum när det ska vara klart

2023-05-31

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning.

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning.

Mål och uppföljning

På Kyrkskolan respekterar vi kärlek oavsett sexuell läggning.

Uppföljning: Utvärdering årets verksamhet.

Insats

Tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen.

Ta upp homo- och bisexualitet ämnesintegrerat i till exempel samhällskunskap, svenska, historia, matematik och engelska. Det kan till exempel göras genom att använda flera typer av familjebildningar i olika räkneexempel samt göra medvetna val av läseböcker och högläsningsböcker.

Tillsammans med eleverna analysera och diskutera fördomar och stereotypa föreställningar om människor baserat på sexuell läggning som kan förekomma i media eller läromedel.

Ansvarig
Pedagogerna

Datum när det ska vara klart
2023-05-31

Främja likabehandling oavsett ålder.
Områden som berörs av insatsen
Ålder

Mål och uppföljning

På Kyrkskolan respekteras dina åsikter och din kunskap oavsett hur gammal du är.

Vi värdesätter sociala aktiviteter i åldersblandade grupper.

Uppföljning: Trivselenkäter och återkommande utvärderingar på klass- och elevråd.

Insats

Tillämpa ett normkritiskt perspektiv vid planering av undervisning, aktiviteter med mera.

Finns det risk för att förväntningar kring en viss ålder styr planeringen på bekostnad av barns eller elevers individuella förutsättningar?

Se till att det finns många olika alternativ för social gemenskap och aktiviteter där elever i olika åldrar och från olika årskurser umgås och samarbetar exempelvis värdegrundsgrupper, rast-aktiviteter mm.

Ansvarig
Pedagogerna

Datum när det ska vara klart
2023-05-31

Främja ett socialt klimat fritt från kränkningar.
Områden som berörs av insatsen
Kränkande behandling

Mål och uppföljning

På Kyrkskolan ska alla känna sig lika mycket värda. Ingen ska känna sig kränkt.

Uppföljning: Trivselenkäter och återkommande utvärderingar på klass- och elevråd.

Insats

Träna elevernas förmåga till empati och respekt för allas lika värde oavsett exempelvis utseende, ekonomisk status, kroppsstorlek och personlig stil. Detta sker fortlöpande genom olika

värderingsövningar med diskussioner. Alla pedagoger markerar och korrigerar direkt vid ett opassande språkbruk eller beteende.

Främjande aktiviteter för att skapa trivsel och god atmosfär, exempelvis "fixarkvällar", öppet hus, gemensamma värdegrundstillfällen som pyssel- och skogsdagar. Ge eleverna ansvarsområden, ex planering av rastaktiviteter, friluftsdagar osv.

Ansvarig

Pedagogerna samt skolkuratoren

Datum när det ska vara klart

2023-05-31

1 KARTLÄGGNING

Kartläggningsmetoder

- Genom klassråd och elevråd.
- Stående punkt på teammöten.
- Genom mentoreernas utvecklingssamtal 1 gång/termin.
- Skolsköterskans hälsosamtal.
- Elevenkäter
- Kartläggning i samtliga klasser av trygga/otrygga platser i skolmiljön.
- Elevhälsoteamets uppföljning av åtgärdsprogram och enkäter.
- Skolkurators enskilda samtal.
- Vårdnadshavare gör web-enkät.
- Draftit

Områden som berörs i kartläggningen

Trivsel, trygghet och kränkande behandling.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Via klassråd, elevråd, trivselenkäter och kartläggningar.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Pedagogerna genomför kartläggningar t.ex. trygghetsvandringar inom- och utomhus. Alla har delgivits resultatet och sedan analyserat och föreslagit åtgärder.

Varje pedagog har genomfört trivselenkäter i klassen 2 ggr/år samt gjort utvärderingar på klass- och elevråd. Personalen har dokumenterat kränkningar via draftit.

Samtliga mentorer har genomfört enskilda samtal med elev och dess vårdnadshavare för att bland annat prata om trivsel. Samtalen ger information om stämningen och om eventuella händelser som eleverna kan uppleva som kränkande.

Vårdnadshavare har medverkat i kartläggningen via web-enkät och föräldramöten.

Resultat och analys

Trivselenkäten har visat att de allra flesta trivs och känner sig trygga i skolan, får hjälp av sina lärare och har någon att vara med på rasten. Det finns dock ett fåtal elever som känner sig otrygga på specifika platser på skolgården, de upplever att det inte syns rastvakter på alla ställen. Otrygghet upplevs ibland i omklädningsrummen och i duscharna. I trivselenkäterna som eleverna på mellanstadiet fyllt i framkommer det också att flera elever varit utsatta för kränkande behandling på internet, sms eller sociala medier vilket då är något som händer utanför skoltid men som givetvis kan påverka skolsituationen.

Det var en låg svarsfrekvens på vårdnadshavarnas enkät men där framkom att de flesta är nöjda med skolan och fritidsverksamhet och hur deras barn har det.

Viktigt är också att lyfta att flertal elever på mellanstadiet svarar att de inte anser att skolan agerar bra eller bara till viss del agerar bra när någon blir kränkt. Vi behöver bli tydligare med att berätta om hur vi arbetar med dessa frågor för att eleverna ska få en förståelse för att skolan gör mycket med är de ser och tror.

Några platser på skolgården uppmärksammas och bevakas medvetet av personalgruppen. Personalen uppmanas att ha reflexvästar när man är rastvärd. Kartläggningen visade att fler vuxna önskas ute på skolgården, detta har tillgodosetts genom att förstärka med en särskild rastvärdinna vars huvudsakliga uppgift är att vara rast- och bussvärd.

I förebyggande syfte finns personal i omklädningsrum i anslutning till idrott. I matsalen har alla elever och vuxna bestämda platser.

Tack vare att vi dokumenterar alla händelser med hjälp av Draftit har vi fått en tydlig bild över vilken typ av incidenter som inträffar på skolan och vilka elever som utsätter och utsätts. Vid behov förstärks rastorganisationen med ytterligare personal.

De flesta av händelserna sker på skolgården där många barn samlas på rasterna i lek som övergår till allvar. De flesta incidenter är av karaktären ”ret”, kränkande tilltal, svordomar och knuff/puttar.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Utifrån kartläggningen arbetar vi efter följande:

Områden i skolans fysiska miljö som, för eleverna, känns otrygga:

Områdena uppmärksammas och bevakas mer medvetet.

Önskemål, från eleverna, att ha fler vuxna ute samt att de ska vara ”synliga”:

Personalen har reflexvästar när man är rastvärd.

Förstärkning med en särskild ”rastfröken” vars huvudsakliga uppgift är att vara rast- och bussvärd. Rastvaktsschema finns vid varje ingång, väl synliga för eleverna.

Svordomar och andra tilltal som upplevs kränkande samt ”ret”:

Personal och andra vuxna uppmanas markera direkt vid förekomst. Använd Draftit för dokumentation.

Övriga förebyggande åtgärder för att främja trygghet:

Personal finns i omklädningsrum i anslutning till idrott.

Personal och elever har bestämda platser i matsalen.

På fritidssamlingarna och i klassrummet förs samtal, kontinuerligt, om hur man är en bra kompis.

UPPTÄCKA OCH ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA

UPPTÄCKA OCH ANMÄLA:

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Den som upptäcker eller får kännedom om pågående kränkningar/trakasserier skall genast ingripa. Personal samtalar med berörda elever. Ärendet dokumenteras digitalt i Draftit och föräldrar kontaktas.

Ärendegång vid kränkningar

Nedan återges rutiner för att upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera när elev kränks av andra elever. Ärendet dokumenteras digitalt via "Kränkningsanmälan" på Intranätet (KBI, Draftit). All personal på skolan är skyldiga att anmäla vid misstanke om kränkningar.

Steg 1: Anmälan och utredning

1. Den som upptäcker/får vetskap om kränkningen avbryter det som sker och gör en kränkingsanmälan så fort tillfälle ges, senast dagen efter.
2. Skolpersonal pratar med berörda elever enskilt och ringer vårdnadshavare. Syftet med samtalen ska vara att avhjälpa den akuta situationen.
3. Vidare informerar den som upptäcker kränkningen ansvarig mentor/klasslärare.
4. Ärendet utreds av den som rektor delegerar uppgiften till, vanligtvis mentor till utsatt elev. Ärendet dokumenteras löpande i KBI/ Draftit. Uppföljning av ärendet ska ske inom 14 dagar.
5. Vid allvarigare händelser eller misstanke om lagbrott görs polisanmälan/orosanmälan till socialtjänsten i samråd med rektor.

Steg 2: Muntlig varning

1. Om elev vid fler än ett tillfälle under samma termin blivit anmäld för misstänkt kränkning meddelar rektor trygghetsteamet på skolan som sätter sig in i ärendet och ansvarar för fortsatta utredning.
2. Trygghetsteamet tar del av tillgänglig dokumentation i det aktuella fallet samt annan dokumentation som finns runt de aktuella eleverna.
3. Vidare utredning och uppföljning görs i KBI/Draft It.
4. Förnyad kontakt tas via telefon eller möte med berörda elevers vårdnadshavare där man tydliggör hur ärendegången vid kränkningar ser ut och informerar om vilka disciplinära åtgärder skolan kan komma att vidta om kränkningarna inte upphör, exempelvis skriftlig varning, förflyttning eller avstängning.

5. Trygghetsteamet är ansvarigt för att uppföljning sker inom 14 dagar.

Steg 3: Skriftlig varning

1. Om kränkningar fortsätter trots åtgärderna i steg 1 och 2 kallar rektor till ett möte med elev, vårdnadshavare, mentor/klasslärare samt någon representant från Trygghetsteamet där skriftlig varning ges och en handlingsplan formuleras.
2. Rektor ansvarar för att uppföljning görs inom 14 dagar.

Steg 4: Disciplinära åtgärder

1. Om kränkningar trots det fortsätter kan beslut om ytterligare disciplinära åtgärder fattas av skolan, exempelvis punktmarkering, anpassad studiegång, förflyttning eller avstängning. Om åtgärden är avstängning behöver socialtjänsten informeras.
2. Rektor ansvarar för att uppföljning görs inom 14 dagar.

Läs gärna mer om detta på Skolverket: [Trygghet, studiero och disciplinära åtgärder - Skolverket](#)

Uppdaterad 2022-08-08

ÅTGÄRDA:

Policy

På Kyrkskolan får diskriminering, mobbning eller annan form av kränkande behandling på **inga villkor** förekomma. Ej heller accepteras uppmaningar till diskriminering eller annan kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

All verksam personal inom skolan och fritidshemmet är ansvariga för att omedelbart och villkorslöst agera mot misstänkt mobbning eller kränkningar. Vi är lyhörda och medvetna om att kränkningar kan förekomma. *Agera, stoppa och markera "Det här är inte ok!"* Detta oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka eller ej.

För tidig upptäckt finns rastvärdar, bussvakter, mentorskap och klassråd.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

All personal på Kyrkskolan skall villkorslöst och utan dröjsmål lyfta kränkningar och mobbning till ansvarig pedagog. Särskilt ansvar har mentor, rektor, Trygghetsteam.

RUTINER OCH ÅTGÄRDER NÄR ELEV KRÄNKES AV PERSONAL:

All personal på skolan ska villkorslöst, utan dröjsmål, lyfta fall där personal misstänkts ha kränkt en elev till rektor.

Rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående.
Rektor gör en anmälan till huvudmannen.

Elev

Om en elev känner sig kränkt av någon vuxen på skolan ska detta tas på extra stort allvar då eleven kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Eleven eller dennes föräldrar ska omedelbart kontakta/berätta för lärare, kurator eller rektor. Om en lärare kränker en elev eller tvärtom, är skolledningen ansvarig för att utreda ärendet.

Vuxen

Vuxen på skolan som misstänker eller märker att en annan vuxen kränker eller diskriminerar en elev ingriper direkt. Rektor informeras alltid om det inträffande. Rektor inleder därefter en utredning kring händelsen.

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du skyndsamt vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

Enl. skollagens 4 kap. 8§ ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Blankett för detta finns att fylla i på kommunens hemsida under E-tjänster/klagomåls- hantering.

BEGREPP:

Diskriminering

Diskriminering är när skolan och fritidshemmet på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola eller fritidshem tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan skolan eller fritidshemmet indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Trakasserier eller kränkande behandling kan vara

- Fysiska (slag, knuffar, krokben, nyp, tafsande, sabotage)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn, glåpord, sprida rykten, trakassera, förtal)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, miner, blickar, suckar, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (kränkningar eller hot via teckningar, lappar, klotter)
- E-kränkning (kränkningar eller trakasserier via sms, mms, fotografier, sociala former på internet)

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”etniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”neger”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både personal och barn kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling.

- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Personalen tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger personalen. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”. Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Diskrimineringsombudsmannen använder sig av Handisams beteckning, funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.